

banovina revidirala obveznosti, ki so jih svojčas prevzele občine glede meščanskih šol.

Senčar govori o raznih ptujskih kulturnih potrebah: Snoj Hinko (Tržič) o meščanskih šolah, Lavtižar o vojaških pokopališčih na Gorenjskem, dr. Bratkovič (Slovenjgradec) o učiteljih na meščanskih šolah ter vprašuje, kaj je z nagradami veroučiteljem, ki so se v zadnjem času ustavile, in zakaj veroučitelji ne dobivajo nobenih plač.

Podban dr. Pirkmajer pojasnjuje te zadeve, glede nagrad veroučiteljem pa pravi, da tako točno določa šolski zakon. Veroučitelji na meščanskih šolah nimajo pravice do kake nagrade, kakor tudi na osnovnih šolah ne. Štvar dotične občine je, ali veroučiteljem dovoli kake nagrade ali ne. Odstavljeni pa veroučitelji zaradi tega niso, svoje funkcije vršijo naprej, samo prejemki iz državnega proračuna so jim ustavljeni.

Tavčar prosi, naj se podpora za razširjenje ljubljanske gluho-nemnice zviša, ker je moral zavod letos odkloniti 56 otrok.

Ban dr. Marušič pristane, da se znesek poviša na 150.000 Din.

Splošne vesti

ODGOVOR JUU SRESKEGA DRUŠTVA
M. SOBOTA NA IZPADE GG. B. S. KUHARJA IN ERJAVCA.

JUU sresko društvo Murska Sobota je na svojem zborovanju v Murski Soboti dne 17. februarja 1934. soglasno obsodilo izvajanja gg. b. s. Kuharja in Erjavca kot zastopnikov Prekmurja pri letošnjem zasodanju banskega sveta dravske banovine v Ljubljani:

1. Najodločneje odklanjamo neresnične in žaljive trditve o manjvrednosti in o premajhni nacionalnosti odnosno anacionalnosti učiteljstva v Prekmurju.

2. Obsojamo izvajanja, ki se iz poedinih primerov generalizirajo na vse učiteljstvo in zahtevamo, da se imenoma iznesejo posamezni primeri.

3. Odklanjamo neosnovane napade glede versko-šolskih razmer v tukajšnjem srezu, ker poznamo te državne in ne verske šole, a kljub temu se v izrečno evangelijskih odnosno katoliških krajih nameščajo evangelijski odnosno katoliški činitelji, v kolikor je enih in drugih na razpolago.

4. Prosimo oblasti zaščite pri našem kulturnem in nacionalnem delu, ki ga vrši učiteljstvo v Prekmurju od osvobojenja dalje, kar je bilo ob raznih prilikah z merodajnih mest ponovno priznано.

F. Gabrijelčič, preds. A. Šavli, tajnik.

Iz navedenega je razvidno, kako nujno bi bilo potrebno, da bi tudi učiteljski stan imel svojega zastopnika v banskem svetu, saj njega delo globoko posega v življenje naroda, da bi moral biti zastopan v vseh korporacijah, kjer se odloča o vprašanjih naroda.

— Hranilni in posojilni konzorcij, kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, javlja vsem svojim članom, da se bo vršil v ponedeljek, dne 12. marca 1934 ob 19.30 uri v sejni dvorani Mestnega magistrata, Ljubljana, Mestni trg 59, redni občni zbor s sledečim zborovalnim redom: 1. Konstituiranje občnega zbora; 2. Poročilo upravnega odbora o delovanju in o letnem računu za leto 1933. s predlogom o razdelitvi prebitka; 3. Poročilo nadzorstvenega odbora o delovanju in o letnem računu za leto 1933. s predlogom o razrešnici; 4. Odobrenje letnega računa za leto 1933. in podelitev razrešnice upravnemu odboru; 5. Določitev višine, do katere se sme zadruga zadolžiti; 6. Določitev višine, do katere sme zadruga prejemati hranilne vloge; 7. Določitev višine, do katere sme zadruga odobriti posojila članom; 8. Rešenje pritožb in predlogov, ki se morajo pisмено sporočiti upravnemu odboru vsaj 8 dni pred občnim zborom; 9. Dopolnilne volitve; 10. Slučajnosti. V primeru nesklepnosti se vrši pol ure pozneje istotam za rešitev istega zborovalnega reda nov občni zbor, ki bo sklepal veljavno ne glede na število prisotnih zadrugarjev. Letni račun je na vpogled v konzorcijski pisarni Gajeva ulica 9 med uradnimi urami.

Upravni odbor.

— Grafično prosvetni krožek v Ljubljani prireja skriptična predavanja v dvorani »Doma grafikov« Masarykova cesta V. nadst. Prihodnje predavanje bo v torek dne 27. februarja, naslednje dne 6. marca vselej ob 8. uri. Predavajo grafični strokovnjaki. Ob zaključku, dne 17., 18. in 19. marca t. l. bo v proslavo stoletnice smrti Senefelderja, izumitelja litografije, proslava z razstavo. Cenjene tovaršice in tovariši vabimo k zanimivim in poučnim predavanjem.

— Tovariši Lavrenčič, ki je učiteljstvu dobro znan kot odlični telovadni strokovnjak, saj je predaval na zborovanjih skoraj vseh učiteljskih društev, je sestavil knjigo: **Igre in raznoterosti**. Nad 470 najrazličnejših iger in raznoterosti je zbranih v knjigi. Učitelj, posebno oni, ki nima na razpolago telovadnice, bo našel v njej mnogo najrazličnejšega gradiva, ki ga bo lahko s pridom uporabljal pri telovadbi. Po večini so igre, ki ne zahtevajo nobenega orodja in teh je največ. Zastopane pa so tudi igre z žogo. Kje pa ne poznamo danes žoge? Če bi se vendar našla šola, ki ne zmore par dinarjev za žoge, imaš v dodatku navodila, kako si jih lahko narediš sam, ali pa jih napraviš deklice pri ročnih delih. — Druga prednost iger je, da so zastopane vse vrste iger, ki se lahko igrajo v razredu (pozimi!) na malem telovadišču, na velikem travniku, v gozdu, v vodi pri kopanju,

Tavčar predlaga, naj se postavka 200.000 Din za vseuč. knjižnico ne zviša, g. ban pa naj izposluje pri osrednji vladi, da se sedanji studijski knjižnici prizna ime vseučiliška in da se v državnem proračunu vnese zanjo postavka 800.000 Din ter da se dovoli za zgradbo najeti kredit pri drž. hipotekarni banki ali poštini hranilnici, kar je bilo dovoljeno že pred štirimi leti.

Ban dr. Marušič da postavko na glasovanje ter je bila soglasno sprejeta.

Banovina bo odkupila od banovinske hranilnice realko, za zgradnjo III. realne gimnazije pa je že dosežen sporazum z mestno občino, ki je preskrbela zemljišče.

Koder in Kühr se zavzemata za popolno gimnazijo v Murski Soboti ter za druge šolske zahteve Prekmurja.

Odgovarja jima g. podban dr. Pirkmajer, ki pravi, da se posveča šolskemu vprašanju v Prekmurju največja pozornost, pritegniti pa je treba k sodelovanju v večji meri kakor doslej tudi tamkajšnje občine, ki s šolskimi bremenmi niso bile toliko obremenjene, kakor so občine na biv. Kranjskem in Štajerskem.

pozimi na smučeh in na ledu. Lavrenčičeve igre so v tem pogledu v naši telovadni literaturi edinstvene in bodo našemu učiteljstvu posebno dobro došle. Priporočila jih tudi nizka cena 32 Din.

— Proteus. Prirodoslovna revija, o kateri smo na tem mestu že ponovno pohvalno poročali, je našla dosedaj med učiteljstvom malo odziva. Zdi se, da naše šole še vedno dajejo prednost nemškemu Kosmosu. Slovenska javnost je sprejela Proteus z navdušenim hvalom. Toda od same hvale list živet ne more, vsaj neko zmerno število naročnikov mu mora zagotoviti obstoj. Menda smemo povedati, da so izdajatelji računali s tem, da se bo večina slovenskih šol naročila na list, da se bo tudi primerno število učiteljev osebno priključilo naročnikom, in da so hoteli in še hočejo vsaj del vsebine izbirati tako, da bo ta in oni članek Proteja učiteljstvu dobrodošel pomočnik pri prirodoopisnem in prirodoslovnem pouku. Po prejetih informacijah bo uprava s prihodnjo številko ustavila list vsem onim, ki dosedaj niso plačali niti polletne naročnine (25 Din). Pripravljena pa je, šolam kreditirati tudi ves prvi letnik, ako so sredstva tekočega budžetskega leta izčrpana in gg. upravitelji tozadevno željo upravi lista Proteus sporočijo do 28. februarja. Vsem tovaršim pa priporočamo, da se tudi osebno naročijo na Proteus — ne bo jim žal. Vsebinska lista je odlična. Naročnino 50 Din lahko plačajo tudi v dveh obrokih po 25 Din. Številka poštnega čekovnega računa 16386.

— Izšla je 6 številka lista: »Dječje tjelesno vaspitanje«. List stane letno 30 Din in je zelo dober pripomoček za delo v šoli in pri Sokolu. Urednik je banski šolski nadzornik Dušan M. Bogunović — Zagreb, Bogovičeva 7.

— Drugi zvezek »Biblioteke jugoslovanske škole« je posvečen materi. Ker praznujemo vsako leto 10. maja materinski dan, bo učiteljem ta številka dobro služila. Revijo urejajo gg. D. M. Bogunović in G. Krajačić. Letno stane 50 Din, posamezna številka stane 15 Din. — Zagreb, Bogovičeva ulica 7.

— Uporaba spalnih voz za državne uradnike. V 7. odst. čl. 10. uredbi o povračilu potnih in selitvenih stroškov držav. civilnih uslužbencev št. 84.600/I od 12. dec. 1931. je določeno, da ima državnih uslužbencev, kateremu gre pravica do uporabe I. razreda na železnica in parobrodih, ob potovanju, ki traja najmanj 8 ur ponoči, pravico tudi do uporabe spalnega voza oz. kabine. Finančno ministrstvo je pod št. 44.101/I od 19. oktobra 1933. izdalo pojasnilo: Uradniku, ki po veljavnem voznem redu potuje ponoči najmanj 8 ur, bodisi samo ob odhodu do cilja službenega potovanja, bodisi samo ob povratku v mesto službovanja, pripada pravica do uporabe spalnega voza za potovanje v obeh smereh, to je za odhod do kraja službenega potovanja in za povratek do kraja službovanja.

S prednjim pojasnilom soglašala kontrola po odločbi splošne seje od 27. oktobra 1933., št. 114.316.

Osebnostne zadeve

— i Napredovali so učitelji(-ice): v IX. skupino: Vidmar Miroslav iz Gor. Radgone; v VIII. skupino: Repič Ivana iz Cerknice, Blatnik Angela iz Toplice pri Zagorju; v VII. skupino: Aparnik Gojmir iz Vidma, Judnič Regina iz Vrčice, Mihelič Ivo iz Sela, Puntar Vilko iz Radovljice, Jereb Milan iz Letuša, Vodopivec Marija iz Zg. Šiške.

Učiteljski pravnik

— § Napredovanje po skupinah — ocena. Ministrstvo prosvete je odredilo, da se mora vpisati v izvede Uslužb. lista, ki se priključijo prošnjam za napredovanje po polož. skupinah, ocene za poslednjih 4 odnosno za 5 let. Za 4 leta se vpiše ocena pri prošnjah za V., VI. in VII. skupino, za 5 let pa pri prošnjah za IX. v IX. in za IX. v VIII. skupino. Uvažuje in ravnajte se točno po odredbi, ki je bila priobčena z razpisom kralj. banske uprave IV. No. 3104/I.—34.

Naša gospodarska organizacija

— g. Članom Učit. samopomoči. V zadnjih mesecih prejema zadruga uprava vse polno prošenj za posojila iz podpornega sklada. Zadnji občni zbor v Ljubljani je 15. maja 1933 sklenil (gl. § 39.), da se prično podeljevati podpore iz tega sklada po preteku dvanajst mesecev od dne, ko je bila ta sprememba pravil od oblasti potrjena; to bo od 1. julija 1934 dalje. Se pred tem pa bo letošnji občni zbor, ki bo v aprilu ali maju, sprejel in potrdil pravilnik za podeljevanje podpor. Zadruga uprava zdaj še nič ne ve: na kakšen način se bodo podeljevale podpore, kdaj izdajale, v koliki izmeri, kakšna garancija za vračilo itd. Zato vljudno prosimo, ne pošiljajte nam pro-

šenj za posojila pred letošnjim občnim zborom. Pošljite nam kake nasvete za sestavo pravilnika, da bo pravičen in bo vztrajal na vse strani. Za vsak nasvet se vam že danes najlepše zahvali.

Uprava US.

— g. Učiteljskemu domu v Mariboru je darovala ga. Julijana Križeva, vdova po bivšem šol. upravitelju v Zavrču pri Ptuj, tov. Antonu Križu, znesek 1000 Din kot temeljni kamen v počastitev spomina svojega pokojnega moža. Rajnik je večkrat zatrjeval, da bo pristopil k UD kot dobrotnik s temeljnim kamnom. Pa ga je prehitela smrt 12. julija 1933. Ko so uredili vdovi prejemke, ji je bila prva skrb, da je izpolnila željo pokojnika. Hvala in čast ji!

Mladinska matca

— mm S seje Mladinske matice z dne 15. t. m. Na predlog literarnega odseka se je sprejela in se nagradi slikarica v barvah »Kapljice« z nagrado 2000 Din. Knjiga izide v rednih publikacijah v štirbarvnem tisku. Vsi drugi rokopiši se odklonijo, le »Mož z lunce ali Mikea moke« in »Balončkovi doživljaji« se z gotovimi popravki lahko uporabijo v prihodnjem letniku »Našega roda«.

Sklene se izdati drugi ponatis Ribičičeve knjige Mihee in Jakca. Prva izdaja te potrebne knjige je že davno pošla in ker se je izkazala kot čudovit pripomoček pri čitanju v prvem razredu, izide v nekaj dneh v drugi izdaji. Kartonirani izvodi se bodo prodajali po 10 Din.

Poizkusna številka mladinskega časopisa se bo imenovala Mlada Jugoslavija. Časopis izide te dni kot priloga »Našemu rodu« proti doplačilu 50 par.

Vsi konkurenti za razpisane knjižne nagrade so naprošeni, da pošljejo svoje naslove, da jim lahko vrnemo rokopiše. Poleg naslova naj navede vsak tudi kontrolno število. Avtor »Kapljice« pa naj se po možnosti osebno zglaši pri tajništvu M. M.

— mm »Mlada Jugoslavija«, poizkusna številka mladinskega časopisa, ki izide kot priloga 5. št. »Našega roda« prinaša sledeče članke: »Moja srečanja s T. G. Masarykom — E. Gangl, »Večer v Pragi« — B. Borko, 90-letnica rojstva Josipa Jurčiča, »Moja prva pesem« — Manica Komanova, »Užitna gnezda morskih lastavic« — ing. Ferdo Lubiša, »S Kraljico Marijo v Alžiru« — Mica Svajger, »V marcu na drugih celinah« — Alma M. Karlin, »Pomlad in bolezen« — M. Lunačkova, Nadalje sledijo še naslednja poglavja: »Zadnje novice za mlade glavice«, »Koliko šol in učiteljev je v dravski banovini?«, »O zimskem spanju živali«, »Sestra sredi kroga« — telovadna igra, »Toplomer pripoveduje«, »Kako si ljudje medsebojno pomagajo«, »Mladina piše« itd.

II. izdaja »Miha in Jakca« izide v četrti. Ribičičev tekst izpopolnjuje nad 1000 sličic Maksima Gasparija. Za prve razrede je knjiga s slikopisno metodo naravnost prepotrebna. Otroci se naučijo z njo igrati čitati.

Ekskurzijski odsek

— eo V sobotni, sedemnajsti večer tega meseca nas je zanesla pot pod Goliske plazove. Temni obrisi Mežaklje v sosesčini, svetle luči pod njo, ki svetijo na križiščih delavskih ulic in se bolj svetle zvezde nad njo, ki razsvetlujejo pota naših želja, so ustvarjale tiho, pa vendar veselo razpoloženje, ko smo hodili v breg proti Sv. Križu. Čeprav večina tovaršev in tovaršic, ki so se odzvali v lepem številu, ni bila vajena zimskih gorskih strmin, smo se vseeno odločili za nekoliko težji izlet, ki je pokazal prav lep rezultat. V zgodnji nedeljsko jutro, po slovesu od prijazne Svetokriške tovaršice, ko je sonce obsijalo in se zlatom obsulo brežnje kope Karavanke, smo jo mahnilo proti Rošci. Sonce se nam je upiralo v hrbte in nas smodilo kakor v pozni pomladi. Ves napor, čeprav majhen, je bil bogato poplačan z oddihom pri planinski koči. V kolikor nas sneg ni zadovoljeval, je izpolnilo to željo sonce in pa razgled. Proti vzhodu morje megle, ki je poplavalu Ljubljano, proti jugu Pokljuka in veriga Črne prsti, na zapadu pa cela vrsta Julijskih planin od Triglava do Martuljkove skupine. Več si menda ni želel nihče. Prvotni načrt, da bi šli preko Sedla in Hruškega vrha (1615 m) v Mojstrano, se je izjalovil. Preprečil ga je silovit veter v sedlu, ki nas enostavno ni pustil naprej. Tovarišice so se junaško držale, toda napor pri kljubovanju z vetrom na grebenih, bi preseljal njihove moči. V vijugastem smuku smo drčali nazaj v dolino. Osmojeni od sonca, pa tudi malce utrujeni, saj prilesti 1500 m visoko ni kar tako, pa smo vendarle dobre volje zapuščali goliske plazove. Zaman bi govoril o lepoti, ki se ne da popisati. Komur je do tega, da bi jo užival, naj ne pozabi na Roščo, komur je vsakdanje življenje pretrdo in bi ga rad pozabil vsaj za en dan, naj se odloči in gre, vjel bo zlato kresnico, ki mu bo razsvetljevala sanje pokojnih noči. Na svidenje! Smuk!

— eo Odborova seja ekskurzijskega odseka JUJ se bo vršila v torek 27. februarja t. l. ob 16. uri v prostorih tajništva Mladinske matice.

TOVARISI(CE)!

NE POZABITE NA OBMORSKI UČITELJSKI DOM IN POŠLJITE PRIJAVNICE!

Šolski radio

— r XX. teden. V torek dne 27. februarja bo predaval g. Viktor Pirnat »Uskoki — čuvarki našega morja«. Razpored: 1. Kdo so bili Uskoki in odkod so prišli? 2. Branik kršanstva proti polmesecu. 3. Čuvaj se senjske roke! 4. Sila Uskoke ukloni ali ne premagaj. 5. Današnji potomci nekdanjih sloviti čuvarjev našega morja. Pripravite zemljevid Jugoslavije ter slike Klisa in Senja. V petek dne 2. marca bo predaval g. dr. Rudolf Kolarič o Josipu Jurčiču. Razpored: 1. Kratke življenjepis. 2. Umetniški razvoj. 3. Dela snovno. 4. Dela oblikovno. 5. Ocena in pomen.

— r Kmetijska radió predavanja. V nedeljo dne 25. februarja ob 7. uri 45 minut: O našem žitu; g. ing. Ferline Bogdan. Ob 16. uri: Izboljševanje zemljišč; g. ing. Pire Alfonz.

SE NEKAJ O DRŽAVLJANSKI VZGOJI V ŠOL. RADIU.

Iz zadnjih izjavani o državljanski vzgoji v šolskem radiu smo spoznali, da drugi narodi mnogo žrtvujejo za svojo nacionalno propagando s tem, da dvigajo mladini državljansko zavest in samozavest po predavanjih v šolskem radiu. Zlasti prednjačijo v tem Nemci, ki posvečajo prav posebno pozornost tudi svojim bratom v obmejnih pokrajinah, a tudi onim v drugih državah.

Tako so nemške postaje oddajale tudi taka le narodno propagandna in državljansko vzgojna predavanja: »Naši (nemški) bratje ob Volgi«, »Med nemškimi brati na Sedmograškem«, »Nemški otroci na Češkoslovaškem«, »Kako nemška mladina v inozemstvu doživlja svojo domovino« itd. Navadno prednašajo taka nac. propagandna predavanja vse nemške postaje, ki imajo šolsko uro. Vajnejša predavanja oddaja postaja Königswusterhausen na tako zvanem Nemškem valu. Tudi to je značilno!

Zanimivo je tudi to, da se je Südwest-deutscher Rundfunk s postajo v Frankfurtu spomnil 600 letnice nasehitve Nemcev v Kočevju. Takole stoji v reviji »Der Schulfunk« (št. 22 iz 1. 1933.): »Vom 600-Jahrfest der deutschen Sprachinsel Gottschee in Süd-Slavien«.

Videti je, da Nemci mnogo mislijo na one, ki govorijo njihov ali njim podobni jezik. Sploh se zanimajo za ves nemški rod, ki prebiva izven nemških državnih meja, kjerkoli na svetu. Saj so prav ta mesec začeli oddajati — v izvenšolskih oddajah — programe za

Afriko, Azijo in Južno Ameriko. Jasno je, da bodo ti programi propagandistični — saj tudi morajo taki biti!

Zanimalo pa nas bo še nekaj. V ponedeljek 12. dec. 1932, dva dni po predavanju »O bratih ob Volgi« sta postali Breslau in Gleiwitz oddajali predavanje »Devet mesecev v Srbiji«. Predaval je učitelj Erhard Kaminski, in sicer za višjo stopnjo ljudske šole. Predavanje je vsekakor moralo biti zelo zanimivo. To posnemam iz pojasnila, ki ga čitam iz še preje omenjene revije. Tako-le se glasi: »Slike o deželi in ljudstvu, o njegovih šegah in navadah na podlagi lastnega opazovanja in po mnogih osebnih doživljajih. Primerjanje tuje dežele z nemško domovino naj pripomore k vzgoji malih poslušalcev k ljubezni do domovine. Pripraviti je (v predrazgovoru) pota v Srbijo, zlasti do Zaječar«, dalje »današnja Jugoslavija in Stara Srbija« ter zemljevid Evrope ozir. Balkanskega polotoka«.

Po vsem tem moramo reči, da znajo drugi narodi izrabiti prav vsako možnost in vsako priliko, da v svetu poudarijo svoj rod in svoje bistvo. Priznati moramo tudi, da jih v tem njihovem delu nihče ne more ovirati, ker take pravice nihče nima. Preostane nam samo, da se od njih kaj učimo in naučimo.

Vprašam: »Koliko je pri nas šol, ki imajo šolski radijski aparat?« Vem, stvar je pri nas zelo težka, toda naši zahodni sosedje so ta vozil presekali prav originalno, toda o tem drugič. Nadaljnja ovira za močnejši razvoj je seveda v dotacijah, ki jih prejema naša šolska radijska institucija. Iz te ovire se rodi še druga: programe bi bilo tudi časovno in snovno diferencirati po starostnih stopnjah šolske mladine. To pa seveda stane novih, večjih žrtv. (Tudi o tem morda kdaj pozneje.)

Naj zaključim! Imamo Radio Ljubljana, imamo šolski radio. Žrtvujemo mnogo, žrtvujemo čim največ mogoče za to ustanovo, pomagamo ji denarno in idejno, da bo tu v severozahodnem delu naše domovine valovila v vesoljstvo moč in slava nas Jugoslovancev, zlasti še samozavest našega mladega rodu.

Ne pozabljajmo, da se na našem ozemlju križajo mnoga pota v svet in da bi nas ta ali oni hotel spraviti v območje svoje gospodarske, kulturne in celo narodnostne sfere. Saj se mnogo čuje o raznih načrtih glede Podonavja! Vrh tega vodi preko našega ozemlja pot na naš Jadran in na Solun. Temu in onemu bi se zahotelo, da bi ta pota izrabili v svojo korist. To pa bi bil naš narodni pogin! Misliti pa moramo na naše ljudstvo tu in onstran! Tudi mi imamo še kje svoje narodne manjšine. Vzglajati moramo torej svojo mladino v smeri prave Jugoslovanske državne zavesti! Vedeti moramo, da bo vsak dinar, ki ga bo kdo za našo mladino naložil v našo »Kukavico« nekoč tako zelo plodonosna, da bo tudi na polju naše državljanske samozavesti donal stoteren sad. Nikakor ni ne potrebno, ne zaželeno, da bi naš šolski radio našo mladino vodil na agresivno, napadalno pot; vodi jo pa in jo mora še dalje voditi na pot one zavesti, ki ne bo nikdar nikomur skrivila lasu, obenem pa bo zvesto sledila klicu: »Jugoslovani smo tu in nikdar nas nihče ne bo spravil odtod!«

Pero Horn.

Stanovska organizacija JUU Iz sekcije

—s Razmere v sreskem društvu JUU Črnomelj-Metlika.

V zadnjem času so bila v dnevnih listih objavljena vabila za zborovanje sreskega društva JUU za srez Črnomelj-Metlika za dan 10. t. m. s pristavkom, da se bodo na tem zborovanju obravnavali »očitki« tajnika sekcije proti predsedniku tega društva. V 38. št. »Slov. Nar.« je bilo v rubriki »Iz Črnomlja« kratko poročilo o tem zborovanju s pristavkom, da je bilo zanimivo obravnavanje »očitkov« tajnika sekcije proti predsedniku Ljubljani ter da so zaključek te obravnave »pozdravili ne le vsi zborovalci, temveč tudi vsa belokranjska javnost.«

»Očitki« tajništva sekcije napram predsedniku tov. Ljubljani so bili popolnoma internega organizacijsko-poslovnega značaja. Iznešeni so bili interno in diskretno v prostorih sekcije s strani tajništva sekcije napram blagajniku g. Dolencu kot zastopniku sreskega društva. »Učit. tov.« je še pred dnevnimi ob-

javami prinesel vabilo za gornje zborovanje, seveda brez neokusnega dostavka. Blagajniku sres. društva g. Dolencu je bilo ob osebni intervenciji pojasnjeno, zakaj je dostavek v »Učit. tov.« izostal in da je nameraval priti predsednik sekcije na to zborovanje, a ker je bil zadržan, pride tajnik sekcije osebno na zborovanje.

Kljub temu pojasnilu je dal blagajnik g. Dolenc v vse dnevne liste vabilo za to zborovanje s svojim agitacijskim dostavkom, zlorabljač pri tem ime društvenega odbora in napačno društveno štampiljko. Sekcija je v posesti poročil, ki kažejo, da je blagajnik sreskega društva g. Dolenc razpredel za to zborovanje po srezi agitaciji, ki je ne moremo označiti za lojalno.

Pomisli, ki jih je izrekel tajnik sekcije napram blagajniku g. Dolencu, kot pooblaščenemu zastopniku tega društva v prostorih sekcije, so internega organizacijsko-poslovnega značaja ter je bil tajnik po svojem položaju dolžan iste iznesti zastopniku društva v interesu društva in članstva. Zadeva nima niti osebnega in ne javnega značaja. S strani sekcije tudi ni bila iznešena v javnost, da bi bilo treba sedaj dajati duška glede te zadeve belokranjski javnosti. Vse afero je napravil javno s svojevrstnim prenosom blagajnik sreskega društva g. Dolenc.

V taki atmosferi, nasičeni umetno ustvarjenega nerazporedenja proti sekciji, je nemogoče objektivno razsojanje.

S svoje strani sem primoran izjaviti, da je postopanje društva in predsedstva tega društva napram sekciji v istini nekorektno in da umetno ustvarjena zadnja afera v tem društvu ni prva med enakimi.

Po svojem položaju in v zaščito resnega in poštenega dela sem primoran to javno kampanjo obsoditi ter izjaviti članstvu sreskega društva Črnomelj-Metlika, da je delo pri takem postopanju nemogoče. Ako članstvo samo ne bo uredilo razmer, odklanjam posledice, ki bodo morale slediti takemu neurejenemu razmerju. Ker je postojala dobra volja s strani sekcije urediti zadevo na takten način, zato odpada od nje vsaka krivda.

V Ljubljani, 19. febr. 1934.

Ivan Dimnik,

preds. sekcije JUU za dravsko ban.

—s Delegatom sreskih učit. društev. — Vsak delegat mora imeti za zastopstvo s. u. dr. na izredni skupščini, polnomočje, ki mora biti opremljeno s pečatom s. u. društva in podpisano od predsednika in tajnika. Polnomočje mora vsebovati: 1. ime, služb. značaj, članstvo JUU, kraj službovanja (srez, banočina); 2. katero sresko društvo zastopa in kdaj je bil izvoljen za delegata; 3. pripombo ali ima delegat vezan, ali nevezan mandat.

—s Navodila za izredno skupščino JUU. Ministrstvo prosvete je z odlokom O. N. br. 2440 od 24. januarja 1934 odobrilo dopust vsem predsednikom in delegatom sres. učit. društev, članom upravnega in nadzornega odbora sekcij, kakor tudi članom glavnega, nadzornega in izvršnega odbora JUU, ki se udeležijo izredne skupščine 4. marca 1934. Dopust je odobren za čas od 28. februarja do 8. marca 1934. Vsi zgoraj imenovani zastopniki, ki bodo potovali na skupščino, naj se v svoji vlogi za dopust sklicujejo na cit. ministrski odlok.

Predsednikom in delegatom kakor tudi ostalim zastopnikom na izredni skupščini sporočamo, da bomo odpotovali iz Ljubljane v soboto 3. marca t. l. z brzovlakom ob 9. uri dopoldne. Sekcija bo rezervirala poseben železniški voz.

Prošnjo I. O. za priznanje četrtinske vožnje je ministrstvo za promet odklonilo z motivacijo, da se priznava ugodnost te vožnje olajšave po uredbi le za redne, ne pa za izredne skupščine. Na ponovno vloženo prošnjo za priznanje četrtinske vožnje izvršni odbor se ni prejel odgovora. Ker obstoja možnost, da bo četrtinska vožnja zadnji hip le dovoljena, naj udeleženci vožnih listkov ne oddajo, marveč naj jih za vsak primer shranijo za povratek.

Sreska društva naj izdajo polnomočja svojim predsednikom in delegatom. Članom upravnega in nadzornega odbora ter članom glavnega odbora bo izdala polnomočja sekcija. Prejmejo jih v Beogradu pri tajniku sekcije, ki jih bo pričakoval na kolodvoru.

Polnomočja sreskih društev naj bodo čitljivo spisana. Brez polnomočja se verifikacija ne bo mogla izvršiti.

Udeleženci izredne skupščine, ki reflektirajo na preskrbo stanovanja, naj to takoj javijo sekciji po dopisnici.

Ponovno prosimo, da nam javijo vsa sreska društva svoje zastopnike na skupščini. Ravno tako prosimo tudi člane upravnega in nadzornega odbora za sporočilo o udeležbi na skupščini.

—s Prijave za učiteljske lige. Za sodelovanje v ligah sta se prijavila tov. Andrej Debelak iz Sv. Marjete niže Ptuj in tov. Golobč Peter iz Primskovega.

Iz društev:

— JUU ZA DOLNJELENDAVSKI SREZ zboruje dne 10. marca ob 10. uri predpoldne v Dolgi vasi. Predaval bo sreski kmetijski referent gosp. Lipovec.

Poročila:

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA - ZAH. DEL je zborovalo dne 10. februarja 1934. v Ljubljani.

Zborovanja se je udeležilo 124 ali 88% članov.

Tov. predsednik je pozdravil 7 novih članov, nato se je s toplimi besedami spominjal triletnice banovanja in 50 letnice bana, gosp. dr. Marušiča Draga, poudarjajoč zlasti njegovo naklonjenost do učiteljstva. Poročal je o zboru predsednikov, o učit. smučarskem tečaju ter sokolskem tečaju za brezposelne učiteljske abituriente. Končno je povabil šolske upravitelje, da bi se po zborovanju pogovorili o šolskem vrtnarstvu in o učnih načrtih. Skupščina je nato obravnavala vprašanje o upokojitvah učiteljstva s polno službeno dobo.

Skupščina je izrazila željo, da bi bili šolski upravitelji obveščeni o akcijah kr. banske uprave za povzdigo kmetijstva.

Zbor je obsodil intervencije neodgovornih ljudi pri šol. oblasteh v škodo učiteljstva, kakor tudi oddajo službenih mest v Ljubljani in nje okolici brez razpisa.

Nato je tov. Skulj Franc, šol. nadzornik v pok., poročal o delovanju CMD in priporočal, da bi se v ljubljanskem srezu ustanovili dve podružnici, ena za posavski del, druga za barjanski del.

V razgovoru o delovanju CMD je bila splošno izražena želja, da bi se nar. obrambna društva združila v tej ali drugi enotni organizaciji.

Sprejeti so bili ti-le predlogi:

1. Doseže naj se razveljavljenje odloka, ki zabranjuje učitelju tožiti klevetnike.

2. JUU naj napravi na vsa narodna društva predlog, da bi se združila v eno veliko organizacijo, ker se zaradi množine narodnih društev na kmetih delo razbline.

3. Sestavi naj se seznam učiteljstva iz Ljubljane in neposredne okolice, ki za svoja mesta nimajo zadostnega števila služb. let.

4. Vsako službeno mesto naj se razpiše.

5. JUU naj posreduje, da bi kr. banska uprava samo enkrat na leto in sicer ob koncu leta sporočila z okrožnico, katere knjige priporoča za nakup.

6. Kraljeva banska uprava naj ne črta v občinskih proračunih postavk, določenih za šolske potrebe, ker jih učitelji že tako težko pribore.

7. Šolski upravitelji naj se razbremenijo s tem, da se poenostavi uradno poslovanje.

V zvezi z nekim člankom »Slov. Narod« v rubriki »Izpod sita in rešeta«, je nadzornik tov. Urbančič z originalnimi listinami razjasnil svoje ravnanje, nakar mu je članstvo izrazilo svojo zaupnico.

Zdravko Mikuž,

predsednik.

Lenarčič Ana,

tajnica.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA-OKOLICA, vzhodni del je zborovalo dne 10. februarja t. l. ob 9. uri v Mostah.

Prisotnih je bilo 104 članov od 127 — to je 82%.

Predsednik tov. M. Kosin je po uvodnem pozdravu navzočim podal poročilo o zborovanju društvenih predsednikov JUU, — ki se je vršilo dne 14. jan. t. l. v Ljubljani; nato so se prečitali in prerešali dopisi sekcije. Končno so bili po daljši debati soglasno izglasovani naslednji predlogi:

1. Za drž. skupščino: 1. Izvede naj se organizacija brezposelnih učiteljskih abiturientov za vso državo.

2. Skupščina JUU naj spremeni pravila v toliko, da se pri vseh sekcijah osnujejo odseki brezposelnih učiteljskih abiturientov.

II. Za banovinsko skupščino: 1. Ustanovi naj se fond za brezposelne abituriente in vsak član JUU naj prispeva mesečno 1 Din.

2. Vsa stanovska glasila naj se pošiljajo vsem abiturientom brezplačno.

3. Pri sreskih učiteljskih društvih naj se dajo po možnosti učiteljskim abiturientom posebni prostori na razpolago.

4. JUU naj vpliva, da naj proračun, ki ga sprejme krajevni šolski odbor in ga je potrdila in vnesla v proračun tudi občina, banska uprava ne okrnjuje.

Nadvsje zanimivo in poučno je nato predaval sreski šolski nadz. Fr. Drnovšek »O domovinskem pouku na moderni podlagi. Pokazal je, kako se na ljubeč način že v I. razredu otroka pritegne k temu predmetu in kako se skoraj igraje in na silno privlačen način pride do zaželenega cilja. Snov se nato vsako leto razširja in poglobi. Končen uspeh mora biti dober, saj ljubezen do domače grude premaga vse ovire.

M. Kosin, preds.

A. Celnar, tajnica.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V KOČEVJU je zborovalo v soboto, 10. februarja t. l. ob 9. uri v kočevski narodni šoli.

Zborovanja se je udeležilo 72 članov, kar znaša 54%.

1. Tov. predsednik je otvoril zborovanje, pozdravil navzoče, nove člane Andolšek Ludvika iz Karlovice, Otrin Maksa iz Vel. Lašče ter Mikulič Otona in Ido iz Koprivnika.

Sledil je referat g. ing. Jelačina o temi »Nove smernice za izobrazbo kmetijske mladine«. Razgovora so se udeležili tovariši Kmet, Koutny, Peterlin in Vončina.

2. V situacijskem poročilu je tov. predsednik podal potek zborovanja predsednikov sreskih društev dne 14. I. t. l. — Po zgledu novomeškega učit. društva bo tudi vsak član našega društva prispeval do konca šol. leta à 10 Din za brezposelne učiteljske abituriente našega sreza.

3. Tov. Vodopivec je govoril o šolskem vrtnu in o potrebi organizacije učiteljev (ic) vrtnarjev. Članstvo je sprejelo »Pravilnik in poslovniki učit. krožka za šolsko vrtnarstvo.« V ta učiteljski krožek so bili izvoljeni: predsednik tov. Vodopivec S., tajnica tov. Kos P., blagajnik tov. J. Debeljak, gospodar tov. A. Peterlin, odborniki tovariši: Blenkuš. Strah, Höglar, Vončina.

Sprejeti so bili sledeči predlogi:

a) Uprava šolstva naj se poenostavi ter naj se rešijo šolska upraviteljstva pred dnevnim naraščajočimi dopisi. Razne statistične podatke naj podajajo pisarne sreskih šolskih referentov, ki imajo v to dovolj pisarniških moči na razpolago.

b) Od šolskih upraviteljev na večrazrednicah naj se ne zahteva sodelovanje pri raznih korporacijah v isti meri kakor od ostalega učiteljstva, kajti šolski upravitelji so z delom preobloženi.

c) Odpravijo naj se razredni katalogi, ker so nepraktični ter naj se zopet uvedejo matični listi.

Herman Kmet, pred. Čok Antonija, tajnica.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5 —

SLUŽBENO MESTO

na šestrazrednici pri Sv. Rupertu v Slov. goricah zamenjam radi družinskih razmer za učiteljsko ali upr. mesto kjerkoli. Lepo stanovanje s pritliklinami, trikrat dnevno avtobusna zveza z Mariborom, idealne razmere. Grem tudi na enorazrednico. Tovariši(ice), nabrusite peresa! Grögl Feliks, učitelj.

FR. P. ZAJEC

izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplovere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

Šolske knjige

za vse kategorije šol in po najnovejših izdajah

Šolske zvezke

vsakovrstne, za šolske in domače vaje

Šolske potrebščine

za vse mogoče šolske zahteve Vam nudi vedno

KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA 6 — MARIBOR, TYRŠEVA ULICA 44

VELETRGOVINA

F. König

CELJE

Velika izbira igrač, galanterijskega blaga in gramofonov, kakor tudi žepnih predmetov in raznih kovčgov.

Priporočamo trdke, ki inserirajo v našem glasilu!

UGODNOST!

Damske galoše Din 70
Moške galoše Din 75
Damski snežni čevlji Din 100
Moški snežni čevlji Din 110

ANTON KRISPER, LJUBLJANA

MESTNI TRG 26 ♦ STRITARJEVA ULICA 3